

Qırxıncı Ayənin Gizli Tarixi - On Beş Nömrə

İkinci Vay — İkinci Hissə

Jeff Pippenger

2026-06-11

Bacı Vayt bir neçə dəfə qeyd edir ki, İsanın Nazaret sinaqoqunda oxuduğu Yeşaya kitabındakı həmin parçanın yalnız Onun işini bəyan etməklə qalmayıb, həm də bizim işimizi simvolik surətdə göstərdiyini bildirir. O məsh olunmuş işin kamil icrası yüz qırx dörd minin bayrağını təşkil edənlər tərəfindən yerinə yetirilir.

Xudavənd Rəbbin Ruhu mənim üzərimdədir; çünki Rəbb məni həlimlərə müjdə vermək üçün məsh etmişdir; O məni ürəyi sınıq olanları sarımaq, əsirlərə azadlığı və bağlı olanlara zindanın açılmasını elan etmək üçün göndərmişdir; Rəbbin məqbul ilini və Allahımızın qisas gününü elan etmək, yas tutanların hamısını təsəlli etmək üçün; Sionda yas tutanlara vermək üçün, onlara küllə əvəzinə gözəllik, yas əvəzinə sevinc yağdı, qəm ruhu əvəzinə həmd libası vermək üçün; ta ki, onlara salehlik ağacları, Rəbbin əkdirdi fidanlar deyilsin ki, O izzətlənsin. Onlar qədim xarabalıqları yenidən quracaq, əvvəlki viranəlikləri bərpa edəcək və çox nəsillərin viran qalmış şəhərlərini təmir edəcəklər. Yadlar durub sürülərinizi otaracaq, əcnəbilərin oğulları sizin cütçüləriniz və üzümçüləriniz olacaq. Amma sizə Rəbbin kahinləri deyiləcək; insanlar sizi Allahımızın xidmətçiləri adlandıracaqlar; siz millətlərin var-dövlətini yeyəcək, onların izzəti ilə öyünəcəksiniz. Utancınızın əvəzində ikiqat pay alacaqsınız; rüsvayçılıq əvəzinə onlar öz paylarına sevinəcəklər; buna görə öz torpaqlarında ikiqat paya sahib olacaqlar; əbədi sevinc onların olacaq. Yeşaya 61:1–7.

Əvvəlki məqalədə biz üç yüz doxsan bir il və on beş gündən ibarət olan zaman peyğəmbərliyini təşkil edən “saatı, ayı, günü və ili” müəyyənləşdirməyə başladıq. Artıq zaman yoxdur; buna görə də zamanın bu dörd ifadəsi axır günlərdə, birinci və ikinci vayların peyğəmbərlik xüsusiyyətləri üçüncü vayda təkrar olunduğu zaman, simvolik şəkildə tətbiq edilməlidir. “İl” “Rəbbin məqbul ili”dir və o, həm də “Allahımızın intiqam günüdür.”

“Gün” Musanın bəyan etdiyi kimi “bəla günüdür”, cəza və qisas günüdür.

İntiqam və cəza Mənə məxsusdur; vaxtı yetişəndə onların ayağı sürüşəcək; çünki onların fəlakət günü yaxındır və başlarına gələcək şeylər tələsir. Qanunun Təkrarı 32:35.

Yeşaya kitabında bu, “məqbul il” və “qisas günü”dür; qisas günü isə Musanın “fəlakət günü”dür; həmin gündə Laodikeyanın ayağı sürüşür, çünki onlar əvəz və qisas alırlar. Böyük zəlzələnin saatı, fəlakət günü, məqbul il və birinci ayın hamısı bazar qanunu ilə üst-üstə düşür. Yoel kitabında “ay” sözü əlavə edilmiş sözdür, lakin əlavə edilmiş söz doğrudur. Tərcüməçilər “ay” sözünü son yağışın birinci ayda gəldiyi həqiqətinə uyğun olaraq əlavə etmişlər.

Beləliklə, ey Sion övladları, sevinin və Allahınız Rəbdə şadlanın; çünki O, sizə əvvəlki yağışı ölçü ilə vermişdir və sizin üçün yağışı, əvvəlki yağışı və sonrakı yağışı birinci ayda endirəcəkdir. Yoel 2:23.

“ay” sözü təfsirdir, ilham olunmuş ilkin mətnin bir hissəsi deyildir. İbrani mətni sadəcə deyir ki, yağışlar “əvvəlkində” və ya “əvvəlki kimi” gələcək — yəni Allah yağışları öz münasib mövsümündə, keçmiş zamanlarda olduğu kimi, bərpa edəcəkdir. Sister White 1840-dan 1844-ə qədər olan Millerçi hərəkəti son günlərdəki son yağışı təsvir etmək üçün təkrar-təkrar Əllinci Gün bayramı ilə uyğunlaşdırır. Son yağış “əvvəlki kimi” gəlir; bu da Əllinci Gün bayramı idi; Sister White isə bunu təkrar-təkrar bazar qanunu ilə uyğunlaşdırır.

“Üçüncü mələyin xəbərinin elanında birləşən mələk bütün yeri öz izzəti ilə işıqlandırılmalıdır. Burada dünya miqyaslı genişliyə və görünməmiş qüdrətə malik bir iş qabaqcadan xəbər verilir. 1840–44-cü illərin advent hərəkəti Allahın qüdrətinin şanlı bir təzahürü idi; birinci mələyin xəbəri dünyanın hər bir missioner məntəqəsinə çatdırıldı və bəzi ölkələrdə on altıncı əsrin Reformasiyasından bəri hər hansı bir diyarda müşahidə edilmiş ən böyük dini maraq vardı; lakin bunlar üçüncü mələyin son xəbərdarlığı altında baş verən qüdrətli hərəkət tərəfindən geridə qoyulacaqdır.

“Bu iş Pentikost Günü'nün işi ilə oxşar olacaq. Necə ki, Müjdənin başlanğıcında Müqəddəs Ruhun tökülməsi zamanı ‘erkən yağış’ qiymətli toxumun cücərib boy atmasına səbəb olmaq üçün verilmişdi, eləcə də onun sonunda məhsulun yetişməsi üçün ‘gec yağış’ veriləcəkdir. ‘Onda biz biləcəyik; əgər Rəbbi tanımağa can atsaq, Onun zühuru səhər kimi hazırlanmışdır; O, bizə yağış kimi, yer üzünə yağan son və ilk yağış kimi gələcək.’ Hoşəya 6:3. ‘Belə isə, ey Sion övladları, sevinin və Allahınız Rəbdə şadlanın; çünki O, sizə erkən yağışı ölçü ilə verdi, və sizin üçün yağışı, erkən yağışı və gec yağışı yağdıracaq.’ Yoel 2:23. ‘Axır günlərdə, Allah buyurur, Öz Ruhumdan bütün bəşər üzərinə tökəcəyəm.’ ‘Və belə olacaq ki, Rəbbin adını çağıran hər kəs xilas olacaq.’ Həvarilərin İşləri 2:17, 21.”

“Müjdənin böyük işi, açılışını səciyyələndirən Allahın qüdrətinin təzahüründən daha az bir təzahürlə sona çatmamalıdır. Müjdənin başlanğıcında ilk yağışın tökülməsində yerinə yetmiş peyğəmbərliklər, onun sonluğunda son yağışda yenidən yerinə yetməlidir. Həvari Peterin bunları nəzərdə tutaraq dediyi ‘təravət vaxtları’ budur: ‘Buna görə də tövbə edin və dönün ki, günahlarınız silinsin, belə ki, Rəbbin hüsurundan təravət vaxtları gəlsin; və O, İsanı göndərsin.’ Həvarilərin işləri 3:19, 20.” Böyük Mübarizə, 611.

Pentikost müjdə işinin “açılışı” və ya “başlanğıcı” idi, “son”dakı son yağış isə “bitiş”dir. Birincisi sonuncunu təmsil edir. Birinci ay bazar qanunu vaxtında Müqəddəs Ruhun tökülməsini müəyyənləşdirir.

“Bizlərdən heç biri xarakterimizdə bir ləkə və ya bir qüsurlu qaldığı halda Allahın möhürünü heç vaxt almayacaq. Xarakterimizdəki nöqsanları aradan qaldırmaq, can məbədini hər bir murdarlıqdan təmizləmək bizə həvalə olunmuşdur. O zaman, Pentikost günündə ilkin yağışın şagirdlərin üzərinə yağdığı kimi, son yağış da bizim üzərimizə yağacaq. ...”

“Siz, qardaşlar, bu böyük hazırlıq işində nə edirsiniz? Dünya ilə birləşənlər dünyəvi qəlibi qəbul edir və vəhşinin nişanı üçün hazırlanırlar. Özünə güvənməyən, Allah qarşısında özlərini alçaldan və həqiqətə itaət etməklə canlarını təmizləyənlər isə səmavi qəlibi qəbul edir və alınlığında Allahın möhürü üçün hazırlanırlar. Fərman verildikdə və damğa vurulduqda, onların xarakteri əbədiyyət boyu saf və ləkəsiz qalacaqdır.” Testimonies, cild 5, 214, 216.

Birinci “ay” Bazar qanunudur, böyük zəlzələnin “saatı” Bazar qanunudur, fəlakət, əvəz və qisas “günü” Bazar qanunudur və məqbul “il” Bazar qanunudur. Birinci yayın peyğəmbərliyindəki yüz əlli il Bazar qanununda başa çatır; məhz orada üç yüz doxsan bir il və on beş gün başlayır.

Surunu olan altıncı mələyə deyirdi: Böyük Fərat çayında bağlı olan dörd mələyi aç. Və dörd mələk azad edildi; onlar bir saat, bir gün, bir ay və bir il üçün hazırlanmışdılar ki, insanların üçdəbirini öldürsünlər. Vəhy 9:14, 15.

“Böyük Fərat çayında” “bağlı” olan “dörd mələk” bazar günü qanununun saatında “azad edilir”. Onlar, ikinci yayın saatı, günü, ayı və ili üçün adamların üçdə birini öldürmək məqsədilə peyğəmbərlik üzrə “hazırlanmış” olmuşlar. Birləşmiş Ştatlar Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığı olaraq bazar günü qanununda öldürülür və Birləşmiş Ştatlar bazar günü qanununda qurulan üçqat birliyin üçdə birini təşkil edir. İkinci vay üçüncü vayda təkrar olunur, necə ki, ikinci mələk də üçüncü mələkdə təkrar olunur.

Həmin dörd külək 11 sentyabrda sərbəst buraxıldı, yüz qırx dörd min nəfərin möhürlənməsinin başlanğıcını qeyd etdi və dərhal bundan sonra saxlanıldı. Yeşaya altmış birdə təmsil olunan və yas tutanlar təsəlli olunduqda, onlar Bazar günü qanunu zamanı Təsəlliverənin tam tökülməsi ilə təsəlli olunurlar; bu da böyük zəlzələnin “saatı”dır. Məqbul ildə yas tutanlar, Allahın möhürünü alan Hezqel doqquzda yas tutanların məhz eyniləridir. İsa Öz xidmətinə Yeşaya altmış biri sitat gətirməklə başladı, və Bacı Uayt Onun bu bəyanını bizim işimizlə uyğunlaşdırır.

“Məsih Öz missiyasını dünyaya o zaman bəyan etdi ki, Nazaretdəki sinaqoqda Yeşayanın peyğəmbərliyindən oxudu: “Rəbbin Ruhu Mənim üzərimdədir, çünki O Məni yoxsullara Müjdəni təbliğ etmək üçün məsh etmişdir; O Məni qəlbi qırılanları sağaltmaq, əsirlərə azadlığı və korlara gözlərinin açılmasını elan etmək, əzilmişləri azadlığa buraxmaq, Rəbbin məqbul ilini təbliğ etmək üçün göndərmişdir.” Onun qarşısında necə bir iş dururdu!—Rəbbin məqbul ilini təbliğ etmək. Bu dövr əsrdən-əsrə uzanır, sınaq müddəti davam etdikcə çağdan-çağa şamil olunur. Allah istəməyi və qapını döyməyi eşitmək üçün gözləyir; yalnız bizə kömək edə bilən Özüne bəşəriyyətin yaxınlaşdığını görmək üçün müşahidə edir. O, onların günahlarını bağışlamağı, onları Özününkü kimi qəbul etməyi arzulayır. O, yanına gələn hər bir tövbəkar canı qəbul edəcək; çünki Allah Öz yeganə Oğlunu məhz bu işi görmək üçün məsh etmişdi.”

“Bəs nə üçün Məsih Yeşayada qeydə alınmış bəyanatı tamamlamadı? Nə üçün O, ‘və Allahımızın qisas günü’ ifadəsini çıxardı? Bu cümlənin sonrakı hissəsi birinci hissə qədər həqiqət idi; və Məsih, Özünün seçilmiş peyğəmbərinə verdiyi sözlərin bir hissəsini saxlayaraq, sükutu ilə həqiqəti inkar etmirdi. Lakin bu son ifadə Onun dinləyicilərinin üzərində məmnuniyyətlə dayandıqları və öz dini etiqadlarından olmayanların hamısına hökm çıxarmağa meylli olduqları hissə idi. Xalqa həqiqət, salehlik və bağışlanma sözləri vermək əvəzinə, onlara Allahın bütün bütperəst dünyaya nifrət etdiyini öyrətmişdilər. Allahın ata xarakteri təhrif edilmiş və insan ənənələri altında basdırılmışdı. Signs of the Times, 14 yanvar 1897.”

“Bu dövrdə Allah xalqının missiyası, Məsihin işini təsvir edən ilhamlı sözlərdə belə bəyan olunur: ‘Xudavənd Rəbbin Ruhu mənim üzərimdədir; çünki Rəbb məni həlimlərə müjdə vermək üçün məsh etmişdir; O, məni qəlbi sınımışları sağaltmağa, əsirlərə azadlıq, bağlı olanlara zindanın açılmasını elan etməyə; Rəbbin məqbul ilini və Allahımızın intiqam gününü

bəyan etməyə; yas tutanların hamısına təsəlli verməyə, Sionda yas tutanlara təyin etməyə, onlara kül əvəzinə gözəllik, yas əvəzinə sevinc yağı, ruh düşkünlüyü əvəzinə həmd libası verməyə göndərmişdir; ta ki, onlar salehlik ağacları, Rəbbin əkini adlandırılınsınlar və O, izzətləndirilsin.”

“Onlar qədim xarabalıqları yenidən quracaq, əvvəlki viranəlikləri bərpa edəcək və uzun nəsillər boyu xaraba qalmış şəhərləri abadlaşdıracaqlar.” Lake Union Herald, 11 noyabr 1908.

Üçüncü və ya ikinci vaxtın təkrarına daha irəli keçməzdən əvvəl, özümüzlə xatırlatmalıyıq ki, bu xəbər “sətir üstünə sətir” gətirilməklə başa düşülməlidir. Bu, ilham olunmuş Kəlamda bazar günü qanununun məzmununa uyğun gələn hər bir “saat”, “gün”, “ay” və “il”in, həmçinin İslamın bazar günü qanununa qarşı zərbə vurmağa hazırlanmasına da tətbiq edilməli olduğunu göstərir.

Məsələn: “saat” sözü Əhdi-Ətiqin yalnız bir kitabında rast gəlinir və həmin kitab Daniel kitabıdır. Daniel kitabında “saat” beş dəfə xatırlanır.

Və kim yerə qapanıb səcdə etməzsə, elə həmin saat yanan alovlu sobanın içinə atılacaqdır. ... İndi əgər hazır olsanız ki, zurna, tütək, lira, santur, məzmur çalğısı, dulsimər və hər cür musiqinin səsinə eşitdiyiniz vaxt yerə qapanıb mənim düzəltdiyim surətə səcdə edəsiniz, yaxşı; amma səcdə etməsəniz, elə həmin saat yanan alovlu sobanın içinə atılacaqsınız; və sizi mənim əlimdən qurtaracaq o Allah kimdir? Daniel 3:6, 15.

Bacı Uayt Danielin üçüncü fəslini və buna görə də “həmin saatı” təkrar-təkrar Bazar günü qanununa tətbiq edir. Danielin dördüncü fəslində isə Daniel Navuxodonosorun üzərinə gələcək hökmü izah etməyə çalışarkən “bir saat” müddətində heyrət və çaşqınlıq içində qalır.

O zaman adı Belteşassar olan Daniel bir saat müddətində heyrət içində qaldı və düşüncələri onu sarsıtdı. Padşah danışdı dedi: “Belteşassar, qoy nə yuxu, nə də onun təbiri səni narahat etməsin”. Belteşassar cavab verib dedi: “Ağam, kaş bu yuxu sənə nifrət edənlərə, onun təbiri də sənə düşmənlərinə aid olaydı”. Daniel 4:19.

Daniel Nebukadnetsara üzərinə gələcək hökmü ona necə bildirməli olduğunu anlamağa çalışarkən “bir saat” heyrət içində qalır. Daniel hökm “saatı”nın gəldiyini elan edən birinci mələyin xəbərçisini təmsil edir. Onun önbildirişi Nebukadnetsara verilir və bir il sonra Babil üzərinə gələn hökm Nebukadnetsarın öz üzərinə gətirilir.

Həmin saatda bu şey Nebukadnetsarın üzərinə yerinə yetirildi; o, adamların arasından qovuldu, öküzlər kimi ot yedi, bədəni göyün şəhi ilə islandı; saçları qartal lələkləri kimi uzandı, dırnaqları isə quş caynaqları kimi oldu. Daniel 4:33.

Daniel tezliklə gələcək bazar qanununu qabaqcadan bildirir və o gəldiyi zaman, Babil üzərinə hökmün “saatı”dır. Hər iki “saat” bazar qanununu göstərir; bu da böyük zəlzələnin saatıdır. Navuxodonosor Babil hekayəsinin alfasıdır, Belşassar isə omeqasıdır və divarın üzərinə yazan əl görüldüyü elə həmin gecə Belşassar öldürülür.

Həmin saatda bir insan əlinin barmaqları görünüb çıxdı və padşah sarayının divarının suvağı üzərində, çıraxdana qarşı yazdı; yazan əlin hissəsini padşah gördü. Daniel 5:5.

Yazının divar üzərində göründüyü “elə həmin saat”, yazılı bazar qanununun bazar qanununda kilsə ilə dövlət arasındakı ayrılıq “divarı”nı nə vaxt məhv etdiyini göstərir; bundan sonra isə Babil sona çatdı, necə ki, Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığı olaraq Amerika Birləşmiş Ştatları da sona çatır. Altıncı padşahlıq olaraq Amerika Birləşmiş Ştatları, Sur şəhərinin fahişəsinin unudulduğu Yeşaya iyirmi üçdə yetmiş rəmzi il ərzində hökm sürən qüvvədir. Yeşayanın istinad etdiyi padşahlıq və ya padşah yetmiş ilin günləridir və Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyində yetmiş il hökm sürən padşahlıq Babil idi. Belşassarın Babilinin süqutu, Vəhy on üçün əjdaha kimi danışmaqla uyğunlaşan divar üzərindəki yazının göründüyü bazar qanununda Amerika Birləşmiş Ştatlarının süqutunu təmsil edir.

Vəhyin on səkkizinci fəslində Babil üzərinə hökm dördüncü ayədəki bazar qanunu ilə başlayır; o zaman ikinci səs onun hökmünün bir saatda, həm də bir gündə gəldiyini bildirir.

Və mən göydən başqa bir səs eşitdim ki, deyirdi: Ey Mənim xalqım, ondan çıxın ki, onun günahlarına şərik olmayasınız və onun bəlalərindən almayasınız. Çünki onun günahları göyə qədər yetişmişdir və Allah onun təqsirlərini yada salmışdır. Ona, sizin əvəzinizə verdiyi kimi, əvəz verin və əməllərinə görə ona ikiqat əvəz verin; onun doldurduğu camda ona ikiqat doldurun. O, özünü nə qədər izzətləndirmiş və kef-səfa içində yaşamışsa, ona o qədər əzab və qəm verin; çünki o, ürəyində deyir: Mən məlikə kimi oturmuşam, dul deyiləm və heç vaxt qəm görməyəcəyəm. Buna görə də onun bəlaları bir gündə gələcək: ölüm, matəm və aclıq; və o, tamamilə odla yandırılacaq; çünki onu mühakimə edən Rəbb Allah qüvvətlidir. Onunla zinakarlıq etmiş və kef-səfa içində yaşamış yer üzünün padşahları onun yanmasının tüstüsünü gördükləri zaman onun üçün ağlayacaq və yas tutacaqlar. Onlar onun əzabının qorxusundan uzaqda dayanıb deyəcəklər: Vay, vay, ey böyük şəhər Babil, ey qüdrətli şəhər! Çünki hökmün bir saat içində gəldi. Vəhy 18:4–10.

Aydındır ki, Babil üzərinə təcridən icra olunan hökm dördüncü ayədəki bazar günü qanunundan başlayır; həmin vaxt Allahın digər sürüsü Babilin içindən çağırılıb çıxarılır. Yəhya onun mühakimə vaxtını həm “gün”, həm də “saat” kimi göstərir və bununla zaman rəmzlərinin rəmzi mənada anlaşılmalı olduğunu təsdiq edir.

Pasxa birinci ayda qeyd olunmalı idi və Pasxa çarmıxla uyğunluq təşkil edir; çarmıx da öz növbəsində bazar günü qanunu ilə uyğunluq təşkil edir.

Rəbb Misir torpağında Musaya və Haruna söylədi: “Bu ay sizin üçün ayların başlanğıcı olacaq; sizin üçün ilin birinci ayı olacaq. Bütün İsrail cəmiyyətinə söyləyin: Bu ayın onuncu günündə hər kəs ata-baba nəslinin evinə görə özünə bir quzu, hər ev üçün bir quzu götürsün. Əgər bir ev quzu üçün azsaylıdırsa, onda o, evinə ən yaxın olan qonşusu ilə birlikdə canların sayına görə onu götürsün; hər kəsin yeməyinə görə quzu üçün hesabınızı müəyyən edin. Quzunuz qüsursuz, biryashlı erkək olsun; onu qoyunlardan və ya keçilərdən götürün. Onu həmin ayın on dördüncü gününə qədər saxlayın; sonra İsrail cəmiyyətinin bütün yığıncağı onu axşamçağı kəssin.” Çıxış 12:1–6.

Pasxa Əllincilər mövsümünün başlanğıcı idi və buna görə də Əllincini təmsil edir; Əllinci də öz növbəsində bazar günü qanunu ilə uyğunlaşır. Məskən birinci ayın birinci günündə quruldu; beləliklə, bu, bazar günü qanunu zamanı qələbə çalmış kilsənin bayraq kimi ucaldılmasını təmsil

edir. İkinci yayın “saatı”, “günü”, “ayı” və “ili” bazar günü qanununu müəyyən edir və sətir üstə sətir, həmin zaman ifadələrinin hər biri, kontekst uyğun gəldikdə, bazar günü qanunu ilə uyğunlaşır. Bazar günü qanunu zamanı papalıq təqibinin ikinci dövrü başlayır; birinci dövr 1.260 il idi və həmin dövrün şəhidlərinin beşinci möhürdə “nə vaxta qədər” sualı ilə Rəbbə fəryad etməsinə səbəb olmuşdu, ta ki papalıq hakimiyyəti mühakimə olunsun. İkinci papalıq qanlı qırğınında İsa Öz xalqına bildirmişdir ki, təqib olunduqları zaman nə deyəcəkləri barədə nigarən qalmalarına ehtiyac yoxdur.

Lakin sizi aparıb təslim etdikləri zaman nə danışacağınızı əvvəlcədən qayğı etməyin və qabaqcadan düşünüb daşınmayın; ancaq o saat sizə nə verilərsə, onu danışın; çünki danışan siz deyilsiniz, Müqəddəs Ruhdur. Mark 13:11.

Birinci vayda insanlar yüz əlli il ərzində əzab çəkildilər. Bu illər 27 iyul 1299-cu ildə başladı və 27 iyul 1449-cu ildə, insanların üçdə birini öldürmək üçün saat, gün, ay və il üçün hazırlanmış olan dörd küləyi buraxan dörd mələyin onları sərbəst qoyduğu zaman başa çatdı. Əzab dövrü Amerika Birləşmiş Ştatlarında vəhşi heyvanın surətinin qurulması dövrünü təmsil edir. Bu dövr Levililər iyirmi üçdə şeypurlar bayramından Pentikosta qədər göstərilən on beş gündür. Vəhşi heyvanın surətinin formalaşması dövrü 11 sentyabrdan bazar qanununadəkdir, lakin gecə yarısı fəryadı xəbərinin bəyan edilməsi dövrü 11 sentyabrdan bazar qanununadək olan vəhşi heyvanın surətinin formalaşmasının bir fraktalıdır.

Möhürlənmənin başlanğıcı və sonu həm də vəhşi heyvan surətinin formalaşmasının alfa və omeqasıdır. Bir sinif Allahın möhürü üçün bir xarakter formalaşdırır; digəri isə vəhşi heyvanın surətini formalaşdırır. Birləşmiş Ştatlarda həmin dövr bazar günü qanunu ilə başlayan dünyadakı eyni dövrə uyğun gəlir. “Ay” surətin qurulmasını məcbur edən əzabın rəmzidir; buna görə də Vəhy doqquzuncu fəsildə on beşinci ayə ilə təmsil olunan bazar günü qanunundakı ay, həmçinin dünyada vəhşi heyvanın surətinin qurulması zamanı baş verən islam əzabını da təmsil edir.

İkinci vay peyğəmbərliyinin və onun saatının, gününün, ayının və ilinin Bazar qanununu və İslamın Amerika Birləşmiş Ştatlarına zərbə endirmək üçün sərbəst buraxılmasını necə təmsil etdiyinə dair başqa peyğəmbərlik tətbiqləri də vardır, lakin biz digər məqamlara keçməliyik.

Son dövrdə, təxminən son altı ay ərzində mən vurğulayıram ki, üç vayın İslamı peyğəmbərlik baxımından üç mələklə əlaqəlidir. Yaqubun axır günlərə dair qabaqcadan bildirişində Yəhudanın “eşşəyə” bağlanmış “tənək” adlandırılmasından tutmuş, Məsihin Öz zəfərli girişindən əvvəl eşşəyi azad etməsinə qədər və digər dəlillər üzrə, birinci və ikinci vayın İslamı birinci və ikinci mələyin xəbərlərini gücləndirən peyğəmbərlik xəbərini təmsil edir, üçüncü vayın İslamı isə üçüncü mələyin peyğəmbərlik xəbərini təmsil edir.

Bu yaxınlarda A. T. Jones tərəfindən yazılmış bir kitabdan bir fəsilə istinad edildi və həmin fəsil eyni həqiqəti, lakin fərqli bir yanaşma ilə müəyyən edir. Jones Vəhy kitabının qrammatikasıdan və quruluşundan istifadə edərək göstərir ki, son üç vay şeypurunu üç mələyin xəbərlərindən ayırmaq qeyri-mümkündür. O vurğulayır ki, birinci mələk ikincidən ayrıla bilməz və üçüncü də əvvəlki ikisindən ayrıla bilməz. Jonesun diqqət mərkəzində üç mələk dayanır və o, üç mələyin ayrılmaz əlaqəsi barədə öz dəlilini ortaya qoyarkən, eyni məntiqlə həm də sübut edir ki, Vəhy

kitabının doqquzuncu fəslindəki şeypurları da Vəhy kitabının on dördüncü fəslindəki üç mələkdən ayırmaq olmaz. Bu məqaləni Jonesun həmin fəslə ilə yekunlaşdıracağıq.

XI FƏSİL. ÜÇÜNCÜ MƏLƏYİN MƏSAJİ

“Bu gün üçün mühüm olan, «Nə etməliyik?» sualının cavabı Yeddi Sur və bu günün böyük millətlərinin mövqeyi əsasında qətiyyətlə verilə bilər; çünki cavab məhz bu əsas üzərində Allahın Kəlamı tərəfindən verilir.

Biz gördük ki, Yeddi Borazanın son üçü ilə Üç Vay ayrılmaz surətdə bağlıdır. Yeddi Borazanın lap ortasında — Dördüncü Borazanın başa çatmasından sonra və Beşinci Borazanın başlanmasından əvvəl — belə yazılmışdır: “Və mən baxdım, və göyün ortası ilə uçan bir mələyi eşitdim ki, uca səslə deyirdi: Vay, vay, vay yer üzündə yaşayanların halına, hələ səslənəcək olan üç mələyin borazanının qalan səsləri üzündən.” Vəhy 8:13.

“Üç Vay halının Yeddi Surun son üçü ilə—hər biri biri ilə—ayrılmaz surətdə bağlı olması, Beşinci Mələyin sur çalması başa çatdıqda belə yazılmış olması ilə hər cür şübhədən kənara qoyulur: ‘Bir vay keçdi; və budur, bundan sonra daha iki vay gəlir.’ Vəhy 9:12. Altıncı sur başa çatdıqda isə belə yazılmışdır: ‘İkinci vay keçdi; və budur, üçüncü vay tez gəlir. Və yeddinci mələk sur çaldı.’ Vəhy 11:15.”

İndi isə, Yeddi Surun son üçü ilə ayrılmaz surətdə bağlı olan və Üç Vayın gəlişini elan edən bu mələklə ayrılmaz surətdə əlaqədar olan şəxs, Vəhy 14-dəki “Üçüncü Mələk”dir.

Bunun da hər cür şübhədən kənar qəti bir həqiqət kimi görünməsi üçün, gəlin Vəhy 14-dəki Üçüncü Mələyin Xəbərindən başlayaq və onun birbaşa əlaqələrini başlanğıclarınadək geriye doğru izləyək.

“Qeyddə ‘Üçüncü Mələk’ barəsindəki ilk sözlər bunlardır: ‘Və üçüncü mələk onların ardınca getdi.’ Vəhy 14:9. Bu göstərir ki, Üçüncü Mələyin ‘ardınca getdiyi’ ondan əvvəl gedənlər olmuşdur.”

“O halda əvvəlki ayəni götürün: ‘Və onun ardınca başqa bir mələk gəldi.’ Bu göstərir ki, bundan əvvəl də bir mələk olmuşdur; bu mələk onun ardınca gəldiyinə görə, o, ‘başqa’ adlanır.”

“İndi altıncı ayəyə qayıdın: «Və mən başqa bir mələk gördüm». Bu da təsdiq edir ki, bundan əvvəl bir mələk keçib getmişdir; buna görə də bu mələk, göyün ortasında uçarkən, «başqa» adlanır.”

Vəhy kitabında geriye doğru daha da izlədikdə, onuncu fəslin birinci ayəsinə çatana qədər Yeddinci Truba mələyindən başqa heç bir mələyə rast gəlmirik; və orada oxuyuruq: “Və mən başqa bir qüdrətli mələk gördüm.” Bu ifadə, əvvəl olduğu kimi, təsdiq edir ki, bundan əvvəl bir mələk vardır; belə ki, bu mələk ortaya çıxanda, onun “başqa” kimi adlandırılmasına səbəb olur.

Daha da geriye doğru izlədikdə, səkkizinci fəslin son ayəsinə çatana qədər Altıncı və Beşinci Sur mələklərindən başqa heç bir mələyə rast gəlmirik; və orada ilkin olanla qarşılaşırıq, çünki belə oxuyuruq: “Və baxdım və bir mələyi eşitdim” — “başqa bir mələyi” deyil, əksinə, ilkin

olaraq, “bir mələyi”.

“Beləliklə, Vəhy 8:13-dən başlayaraq, ‘başqa’ sözü ilə bir-birinə bağlanan mələklərin kəsilməz bir silsiləsi vardır və bu silsilə Vəhy 14-dəki Üçüncü Mələyə, onun xəbəri ilə birlikdə, qədər uzanır. Belə ki:

“«Baxdım və bir mələk eşitdim.» Vəhy 8:13.

“Və mən başqa bir qüdrətli mələk gördüm.’ Vəhy 10:1.”

“Və mən başqa bir mələk gördüm.’ Vəhy 14:6.

“Və başqa bir mələk onun ardınca gəldi.” 8-ci ayə.

“Və üçüncü mələk onların ardınca gəldi.’ 9-cu ayə.”

“Bəlkə də aşağıdakı sadə sxem Yeddi Borunun son üçündəki Üç Vayı elan edən mələklə Vəhy 14-dəki Üçüncü Mələyin xəbəri arasındakı əlaqəni aydın göstərməyə kömək edər:

“1-ci Sur Revelation 8:7”

“İkinci Sur” Vəhy 8:8

“3-cü Boru Vəhy 8:10”

“4-cü Sur Vəhy 8:12 ‘Bir mələk’—Vay, vay, vay. Vəhy 8:13.

“5-ci Sur Vəhy 9:1–11 / Birinci Vay”

“6-cı şeypur Vəhy 9:13-dən 11:13-ə qədər İkinci vay. ‘Başqa bir qüdrətli mələk.’ Vəhy 10:1”

“7-ci Sur, Vəhy 11:13–19 Üçüncü Vay “Başqa bir mələk. Vəhy 14:6

“«Ardınca başqası gəldi.’ Vəhy 14:6”

“«Üçüncü mələk onların ardınca gəldi.’ Vəhy 14:9.

“Bütün bunların mənası indi Üçüncü Mələyin Xəbərinin özlüyündə həqiqətdə nə olduğuna baxmaqla daha dolğun surətdə görünə bilər: Zahirde ‘Üçüncü Mələk’ ifadəsi açıq-aşkar üç mələkdən ibarət bir silsilədə üçüncüyə işarə edir. Artıq bildirildiyi kimi, hər biri bir xəbər daşıyan bu üç mələk silsiləsi Vəhy kitabının on dördüncü fəslinin 6–12-ci ayələrində verilir. Bu üç mələyin xəbərləri bir-birinə qovuşur və üçüncüdə öz zirvəsinə çatır; o isə yerin məhsulu yetişib Rəbbin gəlib onu biçməsinə hazır edilənədək səslənməkdən qalmır.”

“Üçüncü Mələyin Xəbəri, Üçüncü Mələyin sözləri ilə bəyan edildiyi kimi, belədir: ‘Və üçüncü mələk onların ardınca gəlib uca səslə dedi: Əgər kimsə vəhşiyyə və onun surətinə səcdə edib onun damğasını alında, yaxud əlində qəbul edərsə, o da Allahın qəzəbinin şərəbıdan içəcəkdir; o qəzəb ki, Onun hiddət pıyaləsinə qatışıqsız tökülmüşdür; və o, müqəddəs mələklərin önündə və Quzunun önündə od və kükürdlə əzab çəkəcəkdir. Onların əzabının tüstüsü əbədlər boyu yüksəlir; və vəhşiyyə və onun surətinə səcdə edənlərin, həmçinin onun adının damğasını qəbul edənlərin gecə-gündüz rahatlığı yoxdur. Müqəddəslərin səbri bundadır; burada Allahın əmrlərini və İsanın imanını qoruyanlar vardır.’”

“Bu, digər iki mələkdən ayrı götürüldükdə, Üçüncü Mələyin Xəbəridir. Lakin əslində, onu ayrı hesab etmək olmaz; və elə də təqdim edilə bilməz ki, guya təkbaşına dünyaya ünvanlanmış müstəqil, ayrıca bir xəbər olsun; çünki onun barəsindəki ilk sözlər belədir: ‘Üçüncü Mələk ONLARIN ardınca gəldi.’ Beləliklə, xəbərin özünün elə ilk sözləri ilə biz təkcə birincisinə deyil, ondan əvvəl gəlmiş ikisinə də yönəldilirik. Və ‘ardınca gəldi’ kimi tərcümə olunmuş yunan sözü ayrı-ayrılıqda dalınca getmək, yaxud sadəcə dalınca getmək deyil, ‘birlikdə ardınca getmək’ mənasını verir; necə ki, əsgərlər öz başçılarının, yaxud xidmətçilər öz ağalarının ardınca gedirlər; buna görə də, ‘bir kimsənin bir işdə ardınca getmək; özünü onun tərəfindən yönəldilməyə buraxmaq’ deməkdir. Şeylər haqqında işlədildikdə isə, nəticə olaraq ardınca gəlmək; ‘ondan əvvəl baş vermiş bir şeyin nəticəsi olaraq’ ardınca gəlmək mənasını bildirir. Beləliklə, şəxslərə münasibətdə, Üçüncü Mələk ondan əvvəl gəlmiş iki mələklə birlikdə ardınca gəlir; onun xəbəri isə, bir şey olaraq, ondan əvvəl gəlmiş olanların nəticəsi, yaxud aqibəti olaraq ardınca gəlir.

“Lakin İkincisi barədə də belə yazılmışdır: «Və ardınca başqa bir mələk gəldi». Üçüncü Mələk İkincinin ardınca gəldiyi kimi, İkinci Mələk də Birincinin ardınca gəlir. Birincisi haqqında isə belə yazılmışdır: «Və mən başqa bir mələyin uçduğunu gördüm», və s. Bu, bu üçlük silsiləsində birincidir. Onun ardınca başqası gəlir; Üçüncü Mələk də onların ardınca gəlir. Onların meydana çıxma qaydasında ardıcılıq vardır; lakin bu üçü ard-arda zühur etdikdən sonra, birlikdə bir kimi davam edirlər. Birincisi öz xəbərini ucaldır; İkincisi onun ardınca gəlir və Birinci ilə birləşir; Üçüncü də onların ardınca gəlir və onlarla birləşir; belə ki, bu üçü birləşdikdə və öz birləşmiş qüvvələri ilə birlikdə irəlilədikdə, onlar qüdrətli, üçqat, gur səslı bir xəbər təşkil edirlər. Üçüncü Mələyin Xəbərini kamil etmək üçün hamısı lazımdır; və hamısının verilməsi olmadan Üçüncü Mələyin Xəbəri həqiqi surətdə verilə bilməz.”

“Bəs, onda, üçqat xəbər öz müvafiq hissələrində nədir?—Budur Birincisi: ‘Və mən göyün ortasında uçan başqa bir mələk gördüm; onun yer üzündə yaşayanlara, hər millətə, qəbiləyə, dilə və xalqa müjdə vermək üçün əbədi Müjdəsi var idi; o, uca səslə deyirdi: Allahdan qorxun və Ona izzət verin; çünki Onun hökm saati gəlib çatmışdır; göyü, yeri, dənizi və su bulaqlarını Yaradanına səcdə edin.’”

“Budur İkinci: ‘Ardınca başqa bir mələk gəldi və dedi: Babil yıxıldı, yıxıldı, o böyük şəhər; çünki öz zinakarlığının qəzəb şərabından bütün millətlərə içirmişdir.’”

“Budur Üçüncüsü: ‘Və Üçüncü Mələk onların ardınca gəlib uca səslə dedi: Əgər kimsə vəhşiyyə və onun surətinə səcdə edib onun damğasını alnında və ya əlində qəbul edərsə, o da Allahın qəzəbinin şərabından içəcək; o şərab ki, Onun hiddət camına qatışıqsız tökülmüşdür; və o, müqəddəs mələklərin hüsurunda və Quzunun hüsurunda od və kükürdlə əzab çəkəcək. Onların əzabının tüstüsü əbədi olaraq yüksəlir; və vəhşiyyə və onun surətinə səcdə edənlərin və onun adının damğasını qəbul edən hər kəsin gecə-gündüz rahatlığı yoxdur. Müqəddəslərin səbri bundadır; burada Allahın əmrlərini və İsanın imanını qoruyanlar var.’”

Bu xəbərlərin hər birinin ifadə tərzinə qısa bir nəzər salmaq aşkar edəcək ki, yunan dilindəki “izlədi” sözündə “nəticə olaraq ardınca gəlmək” mənası vardır. Birinci Mələk əbədi Müjdəni daşıyır ki, hər bir məxluqa təbliğ etsin, hamını Allahdan qorxmağa, Ona izzət verməyə və Ona səcdə etməyə çağıraraq; çünki Onun mühakimə saati gəlmişdir. Bu xəbərin rədd edilməsi elə

bir vəziyyət yaradır ki, belə rəddin nəticəsi olaraq, ardınca gələn İkinci Mələyin sözlərində təsvir olunur. Və Birinci Xəbərin rədd edilməsi üzündən; və İkincidə elan olunduğu kimi, həmin rəddin nəticələri üzündən, daha sonrakı bir nəticə olaraq elə bir vəziyyət meydana gəlir ki, bu da Üçüncü Mələyin onların ardınca gəlib, uca səslə, Birinci Xəbərin rədd edilməsinin ikiqat nəticəsi olaraq meydana çıxmış dəhşətli şərrlərə qarşı onun qorxunc xəbərdarlığını bəyan etməsini zəruri edir.

“Üçüncü Mələyin səsi və işi Birincinin səsi və işi ilə birləşir — bu, onun yekun sözlərindən aydındır: ‘Budur Allahın əmrlərini və İsanın imanını qoruyanlar’; çünki bu, əbədi Müjdənin təbliğinin daim məqsədidir. Bu, Allahdan qorxmağın, Ona izzət verməyin və ‘göyü, yeri, dənizi və su bulaqlarını yaradan’a səcdə etməyin mahiyyətidir. Allahın əmrlərinə riayət etmək və İsanın imanına sahib olmaq, birinci mələyin ‘gəlib çatdığını’ bəyan etdiyi Onun mühakimə saatında hər hansı bir canın möhkəm dayanmasına imkan verəcək yeganə şeydir.”

Üçüncü Mələyin yekun sözlərindən dərhal sonra belə deyilir: “Və göydən mənə belə deyən bir səs eşitdim: Yaz: bundan sonra Rəbdə ölənlər nə bəxtiyardır” — yəni bu vaxtdan etibarən. Vəhy 14:13. Və bunun dərhal ardınca bu sözlər gəlir: “Və baxdım, budur, ağ bir bulud vardı və buludun üzərində Bəşər Oğluna bənzər biri oturmuşdu; başında qızıl tac, əlində isə iti bir oraq vardı. Və məbəddən başqa bir mələk çıxdı və buludun üzərində oturana uca səslə nida etdi: Orağını işə sal və biç; çünki biçmək vaxtın gəlib çatmışdır; çünki yerin məhsulu yetişmişdir. Və buludun üzərində oturan orağını yerə saldı; və yer biçildi.” Vəhy 14:14–16. Və “biçin dünyanın sonudur.” Matta 13:39.

“Yenə: Üçüncü Mələk xüsusilə bütün insanları vəhşiyyə və onun surətinə ibadət etməyə qarşı xəbərdar edir, bunlar nə olursa-olsun; və Vəhy 19:11–21-dən görürük ki, vəhşi ilə onun surəti Rəbb göyün buludları içində gələndə ‘sağdırlar’ və Onun gəlişinin parlaqlığı ilə ‘hər ikisi’ məhv edilirlər.

“Bu həqiqətlər göstərir ki, Üçüncü Mələyin Müjdəsi Rəbbin ikinci gəlişindən bilavasitə əvvəl hər millətə, qəbiləyə, dilə və xalqa yayılan qüdrətli, üçqat, uca səslə elan olunan bir müjdədir; və o, yer üzünün məhsulunu yetişdirir, Rəbb üçün hazırlanmış bir xalq hazır edir, necə ki, Vəftizçi Yəhyanın müjdəsi Rəbbin birinci gəlişi üçün yolu hazırlamışdı. Beləliklə, o, Allahın dünyaya göndərdiyi son, yekun müjdədir.”

“İndi isə, Üçüncü Mələyin Xəbərinin mahiyyət etibarilə nə olduğuna dair belə bir anlayışa malik olaraq, həmin xəbərin bu günün böyük millətləri ilə əlaqəsi Üçüncü Mələyin Xəbərinin Vaxtına nəzər salmaqla daha yaxşı dərk edilə bilər.” A. T. Jones, *The Great Nations of Today*, 114.